

Två rapporter om AI och SMF

Kartläggningar och analyser

2025-05-08

Olika begrepp för AI-användning

Ett sätt att förstå skillnaderna

- **AI-adoption:** När företag börjar använda AI i sina verksamheter, antingen genom testande eller strategisk integrering.
- **AI-integrering:** När AI blir en naturlig del av arbetsflöden, produkter eller tjänster.
- **AI-implementering:** När AI-teknik aktivt sätts i bruk i verksamheten, exempelvis genom automation eller dataanalys.

Svenska små och medelstora företags AI-kompetens

Rapporten, som är skriven av PA Consulting, genomfördes hösten 2024 och färdigställdes i mars 2025. Huvudfokus generativ AI

Övergripande kartläggning av det svenska ekosystemet

Internationell jämförelse med några länder

Några fallstudier i SMF

Här finns rapporten:

[Svenska små och medelstora företags AI-kompetens - Tillväxtverket](#)

Syfte, metod och genomförande

En bild av hur svenska SMF använder AI idag och vilka stödstrukturer som finns tillgängliga i Sverige och i andra länder

Kunna belysa både möjligheter och hinder för AI-användning i SMF

Målgrupp primärt små och medelstora företag (*inte* innovativa AI-bolag)

Och där AI-tillämpning kan göra skillnad och affärsnytta

Dokumentstudier

av forskning och internationella studier

Intervjuer

med företag och experter i ekosystemet

Fallstudier

av SMF som använder AI

Internationella jämförelser

Några jämförbara och relevanta länder

Sverige

AI-strategi och övergripande kartläggning

▀ AI-strategi från 2018

Öka användningen av AI inom näringsliv och offentlig sektor. Strategin betonar internationellt samarbete, etiska standarder och en ambition att Sverige ska ligga i framkant av den globala AI-utvecklingen.

AI-kommissionens Färdplan för Sverige med 75 förslag. Pågående remissrunda

Ny digitaliseringsstrategi på gång

▀ Genomgång av offentliga stöd och initiativ och privata marknadens erbjudanden

Sverige

Fokus- och styrkeområden

- Hög teknisk kompetens och stark innovationskraft. God infrastruktur
- Goda förutsättningar för samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor
- Starkt forsknings- och utbildningssystem
- Hållbarhet och etik i fokus
- Digital mognad bland företag – bra grund för gå vidare med AI
- Öppenhet för ny teknik

Internationella jämförelser

Fokus- och styrkeområden i 7 länder

Danmark

- Fokus kompetensförsörjning. Integrerar AI i utbildningar (särskilt STEM), bransch-specifika satsningar, offentlig-privata samarbeten.
- Bästa praxis för implementering av AI-lösningar - processautomation, dataanalys och maskininlärning.

Estland

Pionjär inom offentlig AI-användning med mentorsdrivna projekt för småföretag.

Finland

- AI-forskningscenter och accelerator som följer företag hela vägen från idé till implementering. Innovativt ekosystem som kombinerar forskning och affärsnytta

Nederländerna

- Innovativt ekosystem som kombinerar forskning och affärsnytta och är banbrytande inom lågtröskelinsatser ("alla kan delta") som erbjuder gratis rådgivning och AI-stöd för SMF.

Forts

Norge

- Datadelning, digital infrastruktur och användarcentrerad innovation.
- Stöd för datadriven utveckling, finansieringsprogram för AI-projekt och samarbeten mellan företag och forskningsmiljöer.

Storbritannien

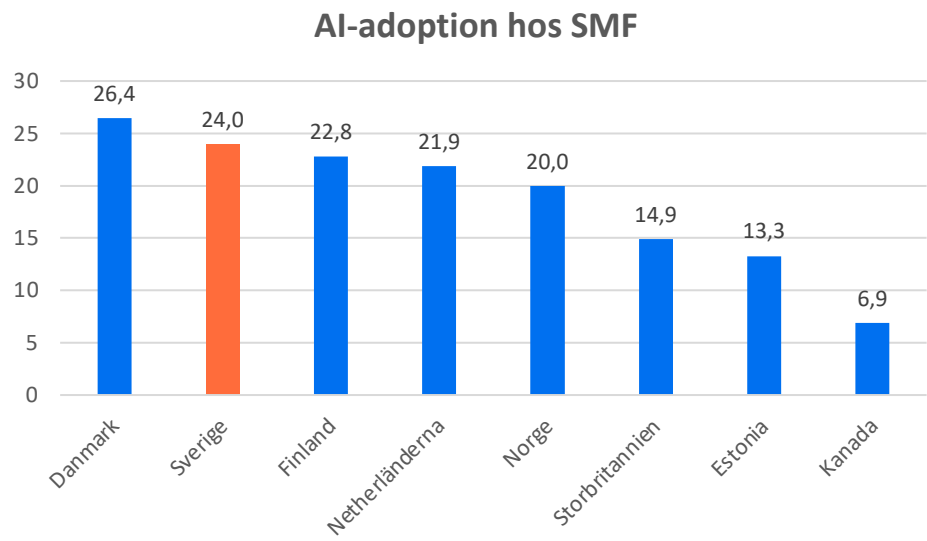
- En av världens starkaste AI-nationer med stort fokus på spetskompetens (doktorander)
- Specialiserade AI-testbäddar för framtidsbranscher

Kanada

Omfattande finansiering – allt från forskning till marknad och genom praktiska AI-lösningar och tillämpningar för SMF

AI-adoptionen i Sverige relativt hög

Land	Global AI index rank	AI investeringar (promille av BNP)
Storbritannien	4	0.17
Kanada	8	0.15
Nederländerna	13	0.15
Finland	15	0.18
Danmark	22	0.17
Sverige	25	0.11
Norge	26	0.13
Estland	32	0.08

Sveriges SMF har hög adoption av AI jämfört med många jämförelsesländer, trots lägre investeringsgrad.

Insikter från internationella studien

Kompetensförsörjning genom bredd i utbildning.

Privat-offentliga partnerskap vanligare utomlands.

Starkare betoning på kommersialisering av AI-forskning.

AI-satsningar i hand med andra politiska mål vanligare utomlands.

Stöd för att praktiskt testa ideér inom AI är vanligare utomlands.

Fler länder gör insatser längs hela AI-resan.

Juridik och etik inte i fokus för satsningar utomlands.

Slutsatser

SMF har startat sin AI-resa men...

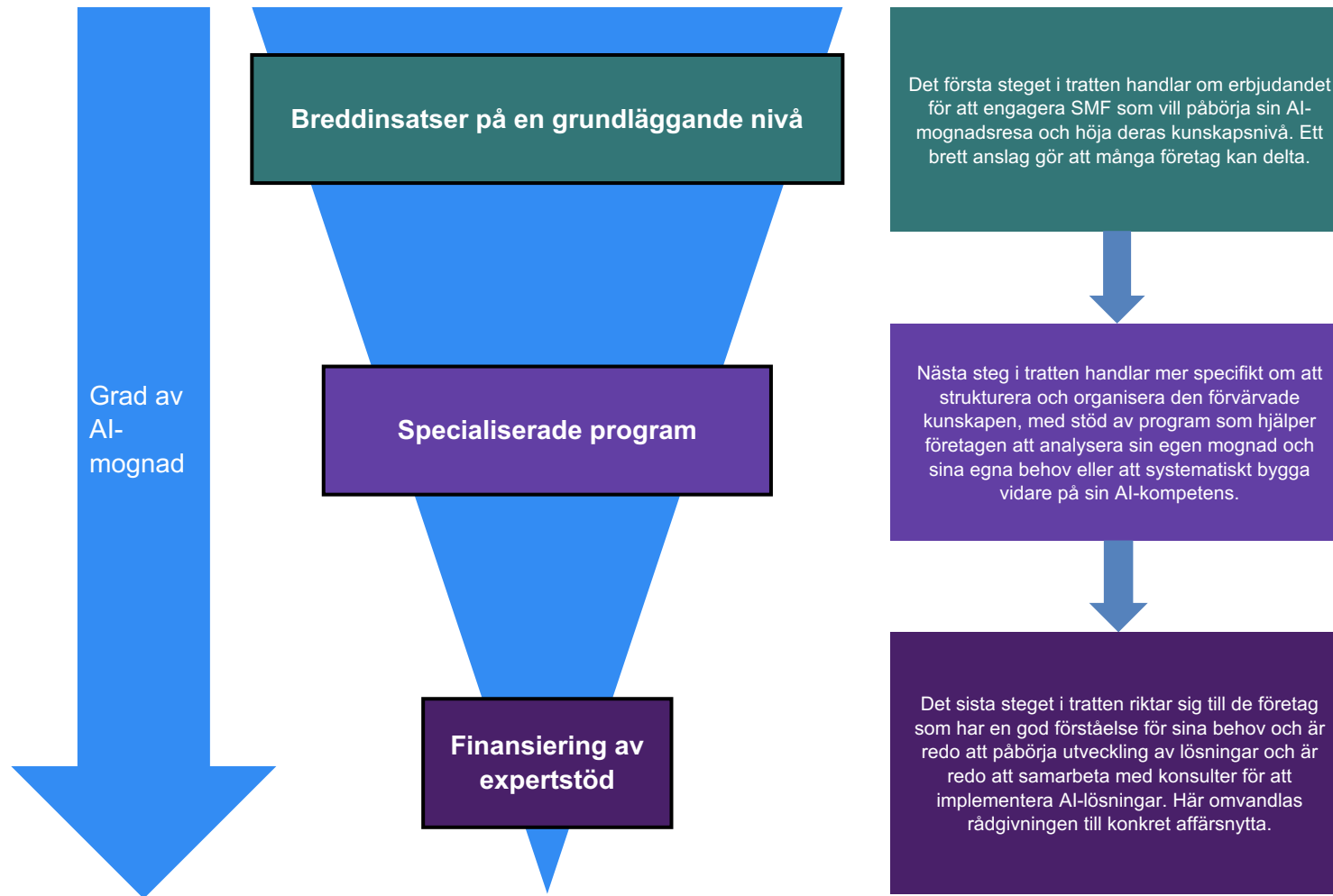
- **Långt ifrån den fulla potentialen** Ofta saknas både strategi och resurser för att integrera AI i verksamheten.
- **Behov av kompetensutveckling.** Stort behov av kompetensutveckling och affärsmässig tillämpning. Många SMF är intresserade av AI men har begränsad kunskap .
- **Mer stöd till processutveckling och praktisk tillämpning.** Stöden fokuserar mer på innovation än på effektivisering. Många SMF ser AI som en möjlighet att effektivisera vardagliga verksamhetsprocesser och för praktisk tillämpning, Svårt att få till nytta, Efterfrågar specifika exempel
- **En ökad beställarförmåga kan höja AI-användningen** Många SMF är beroende av externa teknikleverantörer för att realisera önskade AI-projekt samtidigt omogen konsultmarknad.
- **Utmaningar i att använda data.** AI för produktions-, kund- och annan verksamhetsdata. Data ofta i olika system som tillhandahålls av olika leverantörer. Juridik och digital säkerhet då viktigt

Rapportens rekommendationer

Stärk SMFs AI-användning

- Säkerställ stöd i samtliga mognadsfaser.
- Stärk kompetensutvecklingen inom AI, ibland i branschnätverk
- Stärk stödet för effektivisering och tillämpning
- Rikta marknadskompletterande stöd mot teknikval
- Rikta stöd till regeltillämpning och regelefterlevnad
- Uppdatera och fördjupa kunskapen löpande kring stödbehoven
- Cybersäkerhet, informationssäkerhet

Säkerställ stöd i samtliga mognadsfaser

AI som förändringskraft för tjänsteföretagen

En mindre studie, framtagen av Syntesia AB, som ett komplement

Kombination av dokumentstudier, intervjuer och fallstudier

Fokus generativ AI

Här finns rapporten: [AI som förändringskraft i tjänsteföretag - Tillväxtverket](#)

Syfte, metod och genomförande

Översiktlig bild och nuläge av svenska tjänsteföretags AI-användning och AI-kompetens.

Bygger på data och kunskap från november och december 2024.

Extra fokus på tjänsteföretag i framkant med AI

Intervjuer

med beslutsfattare och tekniska experter i tjänsteföretag primärt

Några fallstudier

av tjänsteföretag i vissa sektorer som använder AI

Dokumentstudier

Tjänsteföretag i snabb förändring

Vissa sektorer leder utvecklingen – både vinnare och förlorar

- **Kommunikation och marknadsföring** – AI används för att analysera kundbeteenden, skapa innehåll och automatisera kampanjer i stor skala.
- **Kreativa branscher** – AI förändrar hur media, design och musik produceras, vilket sänker trösklarna för innovation
- **Juridik** – AI-baserad kontraktsgranskning och juridisk analys effektiviserar tidskrävande arbetsuppgifter
- Gemensamt är att AI inte bara effektiviserar – det skapar helt nya affärsmodeller och gör det möjligt för tjänsteföretag att konkurrera på en större marknad

Nyckelfaktorer för konkurrensfördelar

AI innebär rätt omvälvande förändringar i vissa tjänsteföretag

- Företags – och innovationsfrämjande kultur och ledarskapets viktiga roll
- Strategiska och strukturerade angreppssätt, starta med småskaliga projekt.
- Krav på nya kompetenser och förändrade roller – exempelvis som AI-strateger, dataanalytiker och produktchefer
- Ökad kunskap och förståelse för regelverk och lagstiftning
- Mognadsgrad och adoptionstempo. Större tillgång till färdiga AI-verktyg och låga inträdesbarriärer i vissa branscher/sektorer
- Dataåtkomst och datakvalitet avgörande

Lärdomar från fallstudierna

Gemensamma faktorer för en lyckad AI-implementering

- Företag som började med **små flexibla tester** och snabbt anpassade sig utifrån erfarenheterna lyckades bättre med att integrera AI i hela verksamheten.
- De företag som gick **från ad hoc-experiment till en tydlig AI-strategi** kunde skala upp sina satsningar mer effektivt.
- Oavsett bransch **var utbildning och lärande en nyckelfaktor**. AI-specialister anställdes, intern kompetensutveckling och medarbetare som uppmuntrades att själva testa.
- Företag som **aktivt byggde samarbeten i olika ekosystem**, antingen med andra företag, med forskningsinstitutioner eller teknikleverantörer, lyckades navigera utmaningarna snabbare.
- **AI inom känsliga områden**, såsom juridik och vård, kräver extra noggrannhet och transparens för att vinna förtroende mot kunder och **uppfylla regulatoriska krav**.

Skalbarheten som AI erbjuder innebär att tillväxt inte längre är lika synonymt med att växa i takt med antalet anställda. Med hjälp av AI kan företag hantera större arbetsvolymmer och datamängder och därmed utvidga kundbasen och erbjuda nya tjänster. Möjliggör att snabbt kunna anpassa sig till marknadsförändringar, förbättra kundupplevelser och expandera geografiskt gör AI till en **gamechanger** för tjänstesektorn.

Tack!

Karin Östberg, Tillväxtverket

karin.ostberg@tillvaxtverket.se